

zépső objektumban találtam, melyek alapján az említett településjelenségek a rézkor kései időszakára datálhatók.

Június 9-én az 1/45 hrsz. telken a humusz vastagsága általában 0,2–0,3 m között mozgott, egyedül az enyhe emelkedő alja felé, az ÉK-i részen közelítette meg az 0,5 m-t. Régészeti jelenséget a házalap DNy-i sarkánál azonosítottam. Az É-D irányú árok falában egy félig földbe mélyített épület metszete jelentkezett, mintegy 4 m hosszúságban. Betöltése kevert sötétbarna humusz, szélei egyenesen szűkülőek, alja a Ny-i oldala felé enyhén lejtős volt. Leletanyagként csupán néhány jellegtelen őskoriként meghatározható apró kerámiatöredéket tudtam összegyűjteni a metszet rábontásából.

Június 17-én az 1/49, 19-én az 1/52 hrsz. telkeken, melyek a Csörgető-pataktól ÉNy-ra emelkedő domb oldalában vannak, régészeti jelenséget nem figyeltem meg, lelet nem került elő.

Augusztus 3-án az 1/47 hrsz. ingatlanon az alapárok DNy-i sarkában egy néhány kerámiatöredékből álló kupacra lettem figyelmes, melynek környezetében rendkívül bizonytalan, árnyalatnyival sötétebb elszíneződést figyeltem meg. A rábontáskor egy urnából és a mellékletként szolgáló kisebb edényekből, ill. edénytöredékekből álló hamvasztásos sír került elő, mely a késő bronzkori urnamezős kultúra idejére keltezhető. A kísérő kerámia (felhúzott fülű csésze, kis pohár, mély tálak) mintegy összehalmozva, részben az urnát fedve, részben közvetlenül mellette helyezkedett el. A felületen újabb urnasírokra utaló nyomokat nem találtam, ezért feltételezhető, hogy a temető Ny felé, a dombhát tetején húzódik, mely azonban részben már korábban beépült. Az alapárok É-i részének falában egy nagy kiterjedésű gödröt figyeltem meg, melynek rábontásakor azonban leletanyag nem jelentkezett.

POLGÁR PÉTER

423. Pereszteg határa

(Győr-Moson-Sopron megye) U, R, B, V, Rő, Á, Kk, Kú 2009. áprilisban helyszíni szemlét tartottam Pereszteg határában, a fejlesztésre kijelölt területeken.

Cimberkút (KÖH 67145): A lelőhely a Cimberkúti bánya D-i oldalán, egykori vízfolyások fölötti meredek lejtőjű dombon található. A vegetációs viszonyok miatt a leletgyűjtés a traktorkeréknymokra korlátozódott. A leletanyag (őskori pattintott kőeszközök és edénytöredékek, egyetlen római edényperem a lelőhely D-i felén) intenzitása a kiemelkedés szélei felé csökkent. A lelőhely D-i széle (sopronkövesdi határ) a későbbiekben még tisztázandó.

Ikva bal partja I. (KÖH 46087): A már ismert lelőhely a Sopronszécsényből Peresztegre vezető út K-i oldalán, az Ikva É-i partján található. 1960-ban Nováki Gyula mintegy 100 m átmérőjű területen római kori falfestmény- és edénytöredékeket figyelt meg. Helyszíni szemlénk során az Ikva, a műút és a belterület (Sopronszécsény) D-i széle közötti területen DVK és

rézkori, valamint szórványosan római és középkori cseréptöredékeket gyűjtöttem. A leletanyag az Ikvához közelebb eső területen koncentrálódott, itt kiégett agyagtapasztás-töredékeket is találtam. A terület egy része a magas gabona miatt nem volt vizsgálható, talán ezért nem bukkantunk a villa nyomaira.

Ikva bal partja II. (KÖH 46096): A már ismert lelőhely a Pereszteget Sopronszécsénnyel összekötő úttól Ny-ra, az Ikva árterét szegélyező enyhe dombvonulaton helyezkedik el. A területen korábban szórványosan DVK és kora bronzkori edénytöredékek és kőbaltatöredékek kerültek elő. A helyszíni szemle során atipikus őskori oldaltöredékeket, római kori és késő középkori (kora újkori) cserepeket gyűjtöttem. A leletanyag közepes intenzitással jelentkezett. A telepnyom kiterjedése az eddig ismertnél lényegesen nagyobb, elsősorban ÉNy felé kell a korábbiakhoz képest kibővítenünk. A lelőhely K-i része a magas gabona miatt nem volt vizsgálható, így K-i irányú kiterjedését a későbbiekben kell pontosítani.

Ikva jobb partja (KÖH 46129): A 2004-ben Németh Patrícia által azonosított lelőhely a Fő utca kertjei mögött, az Ikva jobb partján, a telekvégek és a patak közötti sávban, közel 400 m hosszúságban húzódik. A helyszíni szemle során kedvezőtlen észlelési viszonyok között (jobbára gabonavetésben) őskori és római kori kerámiatöredékeket és paticsdarabokat gyűjtöttem. Egy helyütt sikerült átvizsgálnom a nyílt kertvégeket is, ahol a felszín erőteljesen emelkedik. Az emelkedő domboldalon zömmel római kori edénytöredékek és kisebb teguladarabok kerültek elő.

Széchenyi-határra-dűlő I. (KÖH 46123): A már ismert lelőhely a Széchenyi utcától 200 m-re Ny-ra, a tsz-épületek előtti területen, egy kisebb dombtetőn található. A művelés alatt álló területen változó intenzitással jelentkeztek őskori edénytöredékek. A lelőhely egy részén (egy keskeny parcellán) magas gabona akadályozta a munkát. Mivel a parcellán túl, Ny-ra is kerültek elő hasonló jellegű leletek, így a lelőhely feltételezhetően a fedett területre is kiterjed. A helyszíni megfigyelések alapján a lelőhely az eddig ismertnél lényegesen nagyobb, feltételezhető, hogy a tsz-telep területére is kiterjed.

Vejke-major I. (KÖH 46102): A lelőhely a Vejke-majortól Ny-ra levő, több tagból álló dombvonulaton helyezkedik el, a Csörgető-patak É-i partján. A fél méter magas gabonában a leletgyűjtés a traktorkeréknymokra korlátozódott. Leletanyag: őskori (közte késő bronzkor-kora vaskor), Árpád-kori, néhány római edénytöredék. A lelőhely É-i felében többnyire apró, jellegtelen töredékek és egy pattintott kőeszköz került elő. A felszíni leletanyag intenzitása változó: a domboldalon sűrű, a lelőhely É-i felében, a legmagasabb részen ritka, szórványos. Közvetlenül a Vejke-major melletti dombon a leletelőfordulás megszűnt.

Vejke-major II. (KÖH 67135): A Vejke-majortól DK-re két darab őskori szórványt találtam egymáshoz közel

a domb aljában; magán a dombon leletet nem sikerült megfigyelni. A szemle fél méter magas gabonában történt; a leletgyűjtés helye a traktorkeréknyomokra korlátozódott.

Vejke-major III. (KÖH 67139): A lelőhely a *Vejke-major I.* lelőhelytől Ny-ra levő, két dombból álló dombvonulaton, a Cimberkúti csurgótól É-ra, a Csörgető-patak É-i partján helyezkedik el. A *Vejke-major I.* lelőhelytől egy jelentős mélyedés választja el. A vizsgált területet fél méter magas gabona fedte, így a leletgyűjtés a traktorkeréknyomokra korlátozódott. Leletanyag: több pattintott kőeszköz, egy csiszolt, nyéllyuk nélküli kőbalta és őskori edénytöredékek; mindkét domb teteje felé néhány római edénytöredék, közte terra sigillata utánzat (?); a két domb közötti mélyedésben, a Csörgető-patak partján túlnyomórészt római edénytöredékek, két római téglatöredék (épület?). A leletek szinte az egész felületen sűrűn jelentkezték; az egykori Dénes-major magasságában már ritkultak.

TAKÁCS KÁROLY

424. Perőcsény, Halyagos
(MRT 13/2 k. 23/9 lh., KÖH 11100)
(Pest megye) B

2009 őszén terepbejárást végeztem a késő bronzkori erődítésen. A földvár területe szálerdő, csak helyenként bokros, bozótos. Sáncrezleteket a K-i részen fotóztam. Emberi bolygatásra utaló nyomok nem látszódtak. Az avarban néhány késő bronzkori edénytöredéket találtunk. Munkatárs: Darányi László.

MIKLÓS ZSUZSA

425. Pécel, Pesti út
(KÖH 26221)
(Pest megye) Ő

Régészeti hatástanulmány készítéséhez kapcsolódóan állapotfelmérő bejárást tartottam a Pécel város Ny-i szélén, a Rákospatak D-i oldalán emelkedő dombon, a szennyvíztelep területén és közvetlen környékében, mára jórészt beépített területen található régészeti lelőhelyen. A terület jelenlegi állapotából kitűnik, hogy korábban a szennyvíztisztító telep létesítése és bővítése során végzett földmunkákkal már jelentősen bolygathatták a nyilvántartott őskori települést. Ezekhez a munkákhoz kapcsolódóan régészeti tevékenység nem történt, ezért a lelőhely állapotára és a bolygatás mértékére vonatkozóan nincs adatunk. A terület beépítettsége miatt felszíni lelőhely-lokalizáció csak korlátozottan lehetséges, vagyis a lelőhely kiterjedése és állapota kizárólag helyszíni bejárással nem határozható meg. A beépítetlen területen még bolygatatlan régészeti jelenségek lehetnek, ezért a jövőbeni fejlesztéshez kapcsolódó földmunkák során régészeti leletek előkerülése várható.

TANKÓ KÁROLY

426. Pécs, Anna u. 29.
(KÖH 72105)

(Baranya megye) Kö

2009. július 24. és szeptember 10. között elvégeztük a megelőző feltárást valamint az alapok ásásának régészeti szakfelügyeletét. A 9 kutatóárokban és 1 szelvényben előkerült 7 objektum közül a régészeti korúakat feltártuk és dokumentáltuk. A területen középkori leleteket is találtunk, de a felettük levő újkori jelenségek voltak többségben. A terület Pécs-Belváros ÉK-i részén van, mely a középkor és török kor folyamán a szegénynegyed volt, kőház maradványainak felbukkanása kevésbé volt valószínű. Előkerült három újkori kemence paticsnyma, középkori és újkori anyaggal feltöltött gödrök és egy elszenesedett gerenda foltja.

GÁBOR OLIVÉR

427. Pécs, Ágoston tér
(KÖH 24570)

(Baranya megye) Ő, Ró, Á, Kö, Tő

A Pécs 2010 Európa Kulturális Fővárosa program keretében középkori templom, temető és kolostor megelőző feltárást végeztük 2009. július 7. és augusztus 26. között a 16717, 16718, 16719 és 16720/2 hrsz. ingatlanokon, 512 m²-en.

Az Ágostonos templom és a hozzá kapcsolódó kolostor romjai Pécs belvárosában, az egykori, történelmi városfalról K-re helyezkednek el. A lelőhelyet korábban már részlegesen feltárta Kárpáti Gábor az 1999-es építkezések kapcsán. Ekkor lokalizálta a templomhajó elhelyezkedését és az É-ról hozzá kapcsolódó kolostorrom egyes részleteit.

A 2009-es kutatás a templomhajó teljes, valamint a kolostor D-i romjainak területén zajlott. A templomon kívül 81 sír került elő, melyből 54-et tártunk fel (232 stratigráfiai számot osztottunk ki). A régészeti jelenségek és leletek korok szerinti megoszlása: őskor, római kor, Árpád-kor, középkor, török kor. Számos újkori és recens jelenséget, anyagot figyelhettünk meg, ami a terület folyamatos bolygatottságát bizonyítja. A falakon kívül sírok, padlóburkolat, kripták, kutak, modern kori pincemaradványok kerültek elő.

Az Ágoston-rendi templom és kolostor alapítását megelőzően a területen már létezett egy Árpád-kori temető, melynek egyik sírjában egy II. Béla-kori pénzérmét találtunk. A templomhajó falai számos sírt vágtak, melyek szintén egy korábbi periódushoz tartoznak, feltehetően az előbb említett 12. századi sírral egyidősek. A 13. században épült templom- és kolostorromok falain kívül más, az említett épületegyüttestől jól elkülöníthető szerkezetű és korú falakat is feltártunk (talán egy korábbi templom romjait), melyek régészeti korának meghatározása folyamatban van. A talált régészeti leletanyag tanúsága szerint az említett területet folyamatosan lakták.

A leletek a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat pécsi regionális irodájában történő elsődleges feldolgo-